

HIỆN TRẠNG CHĂN NUÔI DÊ TẠI TỈNH ĐẮK LẮK VÀ ẢNH HƯỞNG CỦA VIỆC BỔ SUNG *SACCHAROMYCES CEREVISIAE* ĐẾN NĂNG SUẤT, CHẤT LƯỢNG SỮA CỦA DÊ LAI SAANEN

Mai Thị Xoan¹, Khout Thavong¹, Hồ Nguyễn Thị Huyền Trân¹, Nguyễn Văn Hải²

Ngày nhận bài: 27/9/2023; Ngày phản biện thông qua: 15/10/2023; Ngày duyệt đăng: 20/10/2023

TÓM TẮT

Nghiên cứu được tiến hành tại 3 huyện của tỉnh Đắk Lắk để điều tra về hiện trạng chăn nuôi dê và tại trang trại sữa dê Ban Mê để đánh giá ảnh hưởng của việc bổ sung *saccharomyces cerevisiae* đến năng suất, chất lượng sữa và thu nhập thức ăn của dê lai Saanen. Kết quả cho thấy: Tỷ lệ tăng đàn dê của tỉnh năm 2022 so với năm 2021 là 7,85%. Quy mô chăn nuôi nhỏ lẻ (5 - 10 con) chiếm 45,93%. Các nông hộ nuôi dê lai chiếm tỷ lệ cao (63,12%). Có 46,67% số hộ điều tra sử dụng phương thức nuôi nhốt và 67% số hộ sử dụng chuồng nuôi đơn giản. Đa số các hộ sử dụng cỏ trồng và lá cây làm thức ăn cho dê. Phòng bệnh bằng vaccine chiếm 71,11% và tẩy giun sán là 66,77%. Có 3 khó khăn chính trong chăn nuôi dê: thiếu thức ăn mùa khô, thiếu vốn để mở rộng quy mô và thiếu kỹ thuật. Bổ sung *saccharomyces cerevisiae* trong khẩu phần ăn dê sữa cho thấy làm tăng lượng chất dinh dưỡng thu nhận, đồng thời cải thiện năng suất, chất lượng sữa và làm giảm tiêu tốn thức ăn cho sản xuất sữa so với lô không bổ sung. Kết quả cũng cho thấy bổ sung *saccharomyces cerevisiae* ở mức 5g cho năng suất và chất lượng sữa đạt kết quả cao nhất ($p < 0,05$).

Từ khóa: ảnh hưởng, năng suất sữa, chất lượng sữa, dê Saanen lai.

1. MỞ ĐẦU

Vấn đề sử dụng kháng sinh trong thức ăn chăn nuôi đã được nhà nước thông qua (Quốc hội, 2018) và được cụ thể hóa tại điều thứ 12 Nghị định số 13/2020/NĐ-CP. Một trong số giải pháp thay thế kháng sinh hiện nay là probiotic. Tuy nhiên, bổ sung vi khuẩn sống probiotics có nhược điểm là những lợi khuẩn có thể bị tiêu diệt trong dạ dày. Để giải quyết vấn đề này, sử dụng lớp thành tế bào vi khuẩn có thể bảo vệ vi khuẩn có lợi thoát khỏi môi trường acid của dạ dày vừa kích thích miễn dịch và cân bằng được hệ vi sinh vật đường ruột đang được quan tâm hiện nay.

Vách tế bào nấm men *saccharomyces cerevisiae* chứa các phân tử peptidoglycan, β -glucan có tác động kích thích hệ miễn dịch đường ruột, cải thiện hiệu quả sử dụng thức ăn và tốc độ sinh trưởng của vật nuôi (Rosen, 2006; Spring & ctv., 2015). Nấm men *S. cerevisiae* có khả năng phá vỡ liên kết giữa protein và chất xơ với sự hỗ trợ của quá trình lên men, do đó tăng cường khả năng tiêu hóa (Tony, 2013). Nghiên cứu của Duniere và ctv (2021) bổ sung men sống *S. cerevisiae* cho thấy hệ vi sinh vật phân giải xơ trong dạ cỏ hoạt động ổn định trong suốt quá trình sinh sản và nồng độ axit béo bay hơi ổn định.

Các nghiên cứu trước đây về bổ sung *saccharomyces cerevisiae* vào thức ăn chủ yếu tập trung vào lợn, gà và bò sữa, ít có nghiên cứu trên

dê. Chính vì thế, chúng tôi tiến hành nghiên cứu đề tài: “Hiện trạng chăn nuôi dê tại tỉnh Đắk Lắk và ảnh hưởng của việc bổ sung *saccharomyces cerevisiae* đến năng suất, chất lượng sữa của dê lai Saanen”.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP

2.1. Đối tượng và vật liệu nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: Dê Saanen lai, *saccharomyces cerevisiae* (trong chế phẩm Actisaf Sc 47).

- Vật liệu nghiên cứu: Chế phẩm Actisaf Sc 47, cám hỗn hợp của công ty CJ, cỏ VA06.

2.2. Nội dung nghiên cứu

- Hiện trạng chăn nuôi dê của tỉnh Đắk Lắk.
- Ảnh hưởng của việc bổ sung *saccharomyces cerevisiae* đến hiệu quả sử dụng thức ăn của dê Lai Saanen nuôi tại tỉnh Đắk Lắk.
- Ảnh hưởng của việc bổ sung *saccharomyces cerevisiae* đến năng suất, chất lượng sữa của dê Lai Saanen nuôi tại tỉnh Đắk Lắk.

2.3. Phương pháp nghiên cứu

2.3.1. Khảo sát hiện trạng nuôi dê

- Tiến hành thu thập số liệu thứ cấp: thông qua báo cáo của Chi cục thống kê, Trạm khuyến nông, trạm thú y, phòng nông nghiệp 3 huyện (Buôn Đôn, EaKar và Cư Kuin) của tỉnh Đắk Lắk.

- Thu thập số liệu sơ cấp: Phỏng vấn người chăn

¹Khoa Chăn Nuôi Thú Y, Trường Đại học Tây Nguyên;

²Giám đốc Trang trại dê Ban Mê;

Tác giả liên hệ: Mai Thị Xoan; ĐT: 0962268547; Email: mtxoan@ttn.edu.vn.